

WICHERT, Friedrich K.A. (Kastell-bei-Mainz
22 augustus 1878 – Kampen-auf-Sylt 24 januari
1951).

Studeerde kunstgeschiedenis en promoveerde in
1907. Wichert werkte een tijd te Frankfurt aan de
Main aan het Stadel-Institut, een kunstpedagogi-
sche instelling. In 1909 werd hij benoemd tot direc-
teur van de Mannheimer Kunsthalle en deed het
stadsbestuur van Mainz op zijn gezag belangrijke

aankopen. In 1923 ging hij terug naar het Stadel-Institut, maar in 1933 noopte het nieuwe, nationaal-socialistische regime hem echter al zijn functies neer te leggen. Wichert, die met een Nederlandse getrouwd was geweest, trok zich terug in de eenzaamheid van het Noord-Friese eiland Sylt. Na de Tweede Wereldoorlog was hij daar enige jaren (1945-1948) burgemeester van de gemeente Kampen-auf-Sylt.

In de Eerste Wereldoorlog bekleedde Wichert een diplomatieke functie. Hij werd naar Nederland gezonden, waar hij te 's-Gravenhage op de Duitse legatie onder de gezant Richard von Kühlmann optrad als hoofd van de Hilfsstelle, met als opdracht de vriendschappelijke gezindheid tussen Nederlanders en uitgeweken Vlamingen enerzijds en Duitsland anderzijds te peilen en zoveel mogelijk te bevorderen. Wichert, die goed Nederlands sprak, beschikte in korte tijd over vele relaties met voor-aanstaande figuren uit het Nederlandse politieke en economische leven. Hij kwam in persoonlijk contact met Frederik C. Gerretson, Derk Hoek, Van Panhuys, Groeninx van Zoelen, Anton van Vessem, Humme (hoofdredacteur van het dagblad *Het Vaderland*) en in september 1915 ook met Leo Picard, die toen naar Nederland was gekomen en met wie hij goed bevriend raakte. Wichert heeft een rol gespeeld bij de overneming door Gerretson van *De Vlaamsche Stem* ten behoeve van de Duitse propaganda in Nederland onder de Nederlanders en de in Nederland verblijvende activisten. De Duitse legatie verschaftte geld voor de aankoop. Bij een aantal conferenties van de groep rondom *Dietsche Stemmen* was hij aanwezig. Hij ontmoette daar behalve Picard nog verscheidene andere Vlamingen, zoals Eugène Cantillon, René de Clercq, August Remouchamps en Edgard Rietjens. In hoeverre Wicherts contacten met de leiding van periodieken als *Dietsche Stemmen*, *Toorts Toekomst* (1915-1918) mede van financiële aard zijn geweest, bleef tot dusver onopgehelderd.

Von Kühlmanns opvolger in Nederland, F. Rosen, die een tegenstander van het Vlaamse activisme was, maakte een einde aan Wicherts werkzaamheden.

LITERATUUR: L. Wils, *Flamenpolitik en aktivisme*, 1974; – P. van Hees, 'De financiering van "De Vlaamsche Stem", een discussie zonder eind'. F.C. Gerretson en zijn Duitse betrekkingen in 1915', in WT, jg. 46, nr. 1 (1987), p. 27-36; – C. Albrecht en P. van Hees, "'Dietsche Stemmen. Tijdschrift voor Nederlandsche Stambelangen" (1915-1918). Een verkenning', in WT, jg. 51, nr. 3 (1992), p. 129-144; – D. Vanacker, *Het aktivistisch avontuur*, 1991; – L. Wils, *Vlaanderen, België, Groot-Nederland. Mythe en Geschiedenis*, 1994.

LAMMERT BUNING* EN PIETER VAN HEES